

кални сцени и типове от руския живот, които по своята яркост и музикален натурализъм остават единствени не само въ руската, но и въ общата оперна литература. Действащите лица, от най-

Модестъ Мусоргски

голѣмото — до най-незначителното, сж отлично характеризирани музикално, и съставят една галерия типове от руския живот, съ всичката негова изключителност и самобитност. Хорътъ въ „Борисъ Годуновъ“ не е една инертна маса, а едно истинско сборно действо лице, изразяващо масова психология. Дадена едва 6 години следъ свѣршването ѝ — 1874 — поради шиканиитъ на управлението на театъра и прѣкиятъ на противната партия — 1896 операта бива преработена и преинструментирана отъ Римски-Корсаковъ, и въ този видъ тя се дава на повечето сцени по свѣта (играна и у насъ). Нѣщо съвсемъ свое, съвсемъ самобитно създава М. и въ областта на пѣсенята. Неговите цикли: „Пѣсни и танци на смъртѣта“ и въ „Детската стая“ — по своята оригиналностъ стоятъ съвсемъ сами за себе си въ свѣтовната пѣснева литература. Всѣка една пѣсень или романсъ на

М. може да се пѣе безъ гримъ на сцена, защото всѣки отъ тѣхъ представя отъ себе си една малка сцена. Творби, — оперитѣ: „Борисъ Годуновъ“ и „Хованщина“, народно-музикални драми, единъ актъ отъ „Женитба“ и скици и откъслечи отъ „Сарочински пазаръ“ за оркестъръ, симфоническата поема „Нощъ въ голата планина“, скерцо B-dur и интермеццо h-moll; за хоръ: „Исусъ Навинъ“, изъ „Едипъ царъ“, изъ „Саламбо“ (женски гласове), клавирна музика: „10 картини отъ изложба“ — (впечатлението отъ художествената изложба на живописеца Хартманъ — приятелъ на М., уредена презъ 1871 — една въ висша степенъ оригинална творба, влизаща напоследѣкъ въ репертуара на всички значителни пианисти), „Детска шега“, „На южните брѣгове на Кримъ“, „Блѣнуване“, „Интермеццо“, „На село“, „Една сълза“; пѣсни и романси: циклитѣ: „Пѣсни и танци на смъртѣта“, „Въ детската стая“ и „Безъ слънце“. М. има и тази голѣма заслуга, че, благодарение на неговия „Борисъ Годуновъ“, се създаде въ Европа интересъ къмъ руската — не само оперна, а и цѣлата тѣхна музика. Даването на „Борисъ Годуновъ“ въ началото на този вѣкъ — най-напредъ въ Германия, после въ Франция и др., наложи на европейския музикален свѣтъ руската музика, която днесъ вече заема прилично мѣсто въ концертния животъ не само на континента, но и отвѣждъ океана. „Борисъ Годуновъ“ е днесъ репертуарна творба на всички по-значителни оперни театри въ свѣта.

Мустаковъ, Янко — първиятъ български учител по западна музика, роденъ 1844 въ Тръвна, умрѣлъ 24 декемврий 1880 — като училищенъ инспекторъ на Никополската и Свищовска учебни околии; следъ като учи въ родния си градъ — при Петка Р. Славейковъ, и води единъ скитнически животъ. 1862 се установява като основенъ учител и църковенъ псалтъ въ Свищовъ. Насърденъ отъ нѣкои любители на европейската музика, къмъ която самъ М. е чувствувалъ непреодолимо влѣчение, той отива въ Букурещъ, дето ималъ състоятелни роднини, които го подпома-